

ATODIAD 2

Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

Dylid darllen y llwybr hwn ar y cyd â'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a'r canllawiau atodol a luniwyd i gynorthwyo'r rhai sy'n darparu gofal a chymorth ar gyfer y rhai mewn sefydliadau diogel.

Dylid darllen y llwybr hwn hefyd ar y cyd â'r cod canllawiau sy'n tanategu Deddf Tai (Cymru) 2014 a'r llwybrau cenedlaethol ar gyfer gwasanaethau digartrefedd i blant, pobl ifanc ac oedolion mewn sefydliadau diogel.

Mae gan oedolion hawliau a hawlogaethau dan y ddwy Ddeddf hon.

Cynulleidfa	Awdurdodau lleol yng Nghymru; Byrddau Iechyd Lleol; y Gwasanaeth Cenedlaethol Rheoli Troseddwyr (NOMS), sy'n cynnwys Gwasanaeth Carchardai EM, y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol a Chwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru; Comisiynwyr Heddlu yng Nghymru; yr Heddlu; Bwrdd Rheoli Integredig Troseddwyr (IOM) Cymru; sefydliadau yn y trydydd sector a sefydliadau partner sy'n rhan o gefnogi'r rhai sydd mewn sefydliadau diogel yng Nghymru.
Trosolwg	Mae'r ddogfen hon yn nodi camau allweddol, a'r rhai sy'n gyfrifol yn ystod pob cam, o ran adnabod, atgyfeirio, asesu a diwallu anghenion gofal a chymorth oedolion sy'n cael eu cadw mewn sefydliadau diogel yng Nghymru, ac o ran cynllunio ar gyfer eu rhyddhau, ac adeg eu rhyddhau yn ôl i'r gymuned.
Camau sy'n ofynnol	Bod ymarferwyr a rhanddeiliaid yn ymwybodol o'u cyfrifoldeb o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, yn enwedig Rhan 11, a'r dyletswyddau sy'n ddarostyngedig i addasiadau i ddarpariaethau'r Ddeddf mewn perthynas â phobl mewn sefydliadau diogel yn adrannau 185-188 http://www.senedd.assembly.wales/mglIssueHistoryHome.aspx?Ild=5664 Mae angen darllen Rhan 11 ochr yn ochr â Rhannau eraill o Ddeddf 2014, ond yn enwedig Rhannau 3, 4 a Rhan 6 sy'n nodi'r dyletswyddau sy'n ddarostyngedig i addasiadau yn Rhan 11.
Rhagor o wybodaeth	Gwasanaethau Cymdeithasol ac Integreiddio

Canllawiau Atodol i gefnogi'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
 ATODIAD 2 : Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

	Llywodraeth Cymru Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ
Copiau Ychwanegol	Mae'r Canllawiau Atodol a'r Llwybrau ar gael o'r Hyb Gwybodaeth a Dysgu ar wefan Cyngor Gofal Cymru yn: http://www.cgymru.org.uk/y-ddeddf http://www.ccwales.org.uk/the-act
Dogfennau cysylltiedig	<ul style="list-style-type: none"> • Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 • Deddf Tai (Cymru) 2014 • Deddf Adsefydlu Troseddwyd 2014 • Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 • Canllaw i Wella Iechyd, Lles a Gofal Iechyd ar gyfer Pensiynwyr Hŷn 2011 • Canllawiau ar Weithredu Polisi Gwasanaethau Iechyd Meddwl i Garcharorion 2014 • Siarad â Fi 2 – Strategaeth a Chynllun Gweithredu Atal Hunanladdiad a Hunan-niwed • Cyfarwyddiadau'r Gwasanaeth Carchardai: http://www.justice.gov.uk/offenders/psis <ul style="list-style-type: none"> ➤ 15/2015 Gofal Cymdeithasol Oedolion ➤ 16/2015 Diogelu Oedolion mewn Carchardai ➤ 17/2015 Carcharorion yn cynorthwyo carcharorion eraill

Cyflwyniad

Cafodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (y Ddeddf) Gydsyniad Brenhinol ar 1 Mai 2014 a bydd yn dod i rym yng Nghymru ym mis Ebrill 2016. Mae Deddf 2014 yn canolbwyntio ar lesiant, ar hawliau, ar hawlogaethau, gan rymuso pobl i fod â pherthynas newydd â gwasanaethau cymdeithasol. Mae a wnelo â chefnogi pobl sy'n darparu gwasanaethau cymdeithasol, eu grymuso i gydgyhyrchu datrysiadau gyda phobl eu hunain.

Mae canlyniadau llesiant yn tanategu'r system newydd, y mae ymyrryd yn gynnar ac atal yn ganolog iddi. Bydd y Ddeddf yn trawsnewid y ffordd y caiff gwasanaethau cymdeithasol eu darparu, gan hybu annibyniaeth pobl i roi llais cryfach a mwy o reolaeth iddynt.

Bydd integreiddio a symleiddio'r gyfraith hefyd yn rhoi mwy o gysondeb ac eglurder i'r canlynol:

- pobl sy'n defnyddio gwasanaethau cymdeithasol;
- eu gofalwyr;
- staff awdurdodau lleol a'r sefydliadau sy'n bartneriaid iddynt;
- y llysoedd a'r farnwriaeth.

Bydd y Ddeddf yn hybu cydraddoldeb, yn gwella ansawdd gwasanaethau ac yn gwella mynediad at yr wybodaeth y mae pobl yn ei chael. Bydd hefyd yn rhoi anogaeth ar gyfer ffocws newydd ar atal ac ymyrryd yn gynnar. Mae Rhan 11, adrannau 185-188 yn cynnwys addasiadau i'r dyletswyddau dan Ddeddf 2014 mewn perthynas â'r bobl hynny a gedwir mewn sefydliadau diogel – oedolion a phlant.

Y Llwybr Hwn

Mae'r llwybr hwn wedi cael ei ddatblygu i ddarparu siwrne fesul cam ar gyfer oedolion pan gânt eu cadw mewn sefydliad diogel yng Nghymru ac mae'n nodi'r lluo o gyfleoedd i ystyried eu gofal a'u cymorth a gweithredu ar hynny.

Mae angen i'r rhai sy'n darllen y llwybr hwn ddeall nad yw Rhan 11 o'r Ddeddf yn bodoli ar ei phen ei hun, a bod yn rhaid iddi hi, y cod ymarfer a'r canllawiau atodol gael eu darllen ar y cyd â rhannau eraill o'r Ddeddf a'r codau ymarfer perthnasol, yn enwedig Rhan 3 – asesu anghenion, Rhan 4 – diwallu anghenion, a Rhan 6 - plant sy'n derbyn gofal ac yn cael eu lletya. Gellir gweld y dogfennau hynny o fewn Hyb Gwybodaeth a Dysgu Cyngor Gofal Cymru.

Mae'r camau yn y siwrne'n bwyntiau ysgogi sy'n cynnig cyfleoedd i staff allweddol sy'n gweithio gyda throseddwyr wirio a oes gan yr oedolyn anghenion gofal a chymorth yn barod a/neu gynllun gofal a chymorth cyfredol; neu a ydynt heb gael eu hadnabod yn flaenorol, a bod ganddynt o bosibl anghenion o'r fath i'w hatgyfeirio ar gyfer asesiad gofal a chymorth.

Mae'r camau yn y siwrne fel a ganlyn:

- Cyn dedfrydu
- Adeg derbyn (ar remand ac ar gyfer y ddedfryd) ar y noson gyntaf, 72 awr, ac yn ystod y cyfnod sefydlu
- Yn y ddalfa
- Y broses o gynllunio ar gyfer ailsefydlu cyn rhyddhau
- O fewn dyddiau i ryddhau
- Adeg rhyddhau
- Ar ôl rhyddhau

Termau allweddol a ddefnyddir o fewn y llwybr

LAPB	Awdurdod lleol y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal
LAWP	Awdurdod lleol heb garchar o fewn ei ffiniau
ALI Cartref	Awdurdod lleol yr ystyrir bod yr oedolyn fel arfer yn byw yn ei ardal yn awr neu yn y dyfodol os cynllunnir ar gyfer ei ryddhau.
WHLA	Awdurdod lleol cartref yng Nghymru ar gyfer unrhyw blant a all fod gan yr oedolyn sydd mewn sefydliad diogel
NPS	Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol
CRCW	Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru
PSR	Adroddiad cyn dedfrydu – adroddiad y mae'r Llys yn gofyn amdano gan y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol ac sydd wedi'i fwriadu i gynorthwyo'r Llys i bennu'r ddedfryd fwyaf priodol ar gyfer oedolyn.
PER	Cofnod Hebrwng i'r Carchar – dogfen ar ffurf copi caled sy'n cyrraedd gyda'r oedolyn pan gaiff ei drosglwyddo i'r sefydliad diogel. Dylai'r holl wybodaeth arall gyrraedd o fewn 24 awr gan gynnwys yr adroddiad cyn dedfrydu. Dylai'r cofnod hebrwng i'r carchar geisio cofnodi unrhyw anghenion gofal a chymorth uniongyrchol a all fod gan yr unigolyn ac a fyddai'n effeithio ar ei 24 awr gyntaf yn y sefydliad diogel.

Gofal a chymorth

Mae'r adran ganlynol yn nodi'r hyn y mae gofal a chymorth yn ei olygu dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a'r broses a ddefnyddir gan awdurdod lleol i asesu anghenion gofal a chymorth rhywun, sut y pennir cymhwystra, a sut y bydd awdurdodau lleol yn diwallu unrhyw anghenion o'r fath.

Asesiad

Mae'n rhaid i awdurdod lleol gynnig asesiad i unrhyw oedolyn lle mae'n ymddangos i'r awdurdod hwnnw y gall fod gan yr oedolyn anghenion am ofal a chymorth.

Mae'n rhaid i awdurdod lleol asesu a oes gan yr oedolyn anghenion am ofal a chymorth ac os felly, beth yw'r anghenion hynny. Wrth gynnal yr asesiad mae'n rhaid i'r awdurdod lleol weithredu'n gymesur â'r angen ac mae'n rhaid iddo ganolbwyntio ar y canlyniadau y mae'r oedolyn yn dymuno'u cyflawni yn ei fywyd pob dydd ac ystyried i ba raddau y byddai darparu gofal a chymorth, gwasanaethau ataliol, neu ddarparu gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy yn gallu cyfrannu at y canlyniadau hynny. Mae angen i'r asesiad ystyried cyfyngiadau'r sefydliad diogel.

Elfen allweddol o'r asesiad fydd adeiladu ar gryfderau a galluoedd yr unigolyn, trwy fynediad at gymorth priodol y tu mewn a'r tu allan i'r sefydliad diogel, er mwyn galluogi'r unigolyn i gefnogi ei hun yn well tra'i fod yn y sefydliad diogel ac i'w baratoi'n well ar gyfer yr adeg pan gaiff ei ryddhau.

Bydd angen i'r awdurdod lleol gysylltu â gweithwyr proffesiynol eraill os oes angen asesiadau arbenigol a bydd y rhain yn cael eu hintegreiddio fel rhan o'r cynllun gofal a chymorth os oes angen cynllun. Bydd canlyniad yr asesiad gofal a chymorth yn cael ei rannu gyda'r oedolyn, ei deulu/gofalwyr, staff y sefydliad diogel, ac asiantaethau eraill sy'n gweithio gyda'r unigolyn i ddarparu ei ofal a chymorth. Bydd yr awdurdod lleol yn gyfrifol am gael cydsyniad gan yr oedolyn i rannu'r wybodaeth hon yn ystod yr asesiad.

Byddir yn gofyn i'r oedolyn roi ei gydsyniad i rannu gwybodaeth am ei asesiad a chanlyniad ei asesiad gyda phartïon/ sefydliadau eraill at ddiben ei gynorthwyo i ddiwallu ei anghenion gofal a chymorth.

Mae'n rhaid i'r awdurdod lleol ddilyn y gofynion a nodir yn Rheoliadau Gofal a Chymorth (Asesu) (Cymru) 2015, y cod ymarfer ar gyfer Rhan 3 – asesu anghenion, a defnyddio'r Offeryn Asesu a Chymhwysra Cenedlaethol. Mae'r rhain ar gael yma:

<http://www.cgymru.org.uk/rheoliadau-a-codau/?force=2>

Cymhwysra

Bydd yr awdurdod lleol yn penderfynu a yw unrhyw un o anghenion yr oedolyn yn gymwys, fel a nodir yn Rheoliadau Gofal a Chymorth (Cymhwysra) (Cymru) 2015, a'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 4 – diwallu anghenion. Mae'r rhain ar gael yma:

<http://www.cgymru.org.uk/rheoliadau-a-codau/?force=2>

Os yw unrhyw un o anghenion yr oedolyn **yn gymwys** yna bydd yr awdurdod lleol yn datblygu cynllun gofal a chymorth i sicrhau

bod y cymorth sy'n ofynnol yn cael ei ddarparu. Os **nad** yw unrhyw un o anghenion yr oedolyn yn gymwys mae'n rhaid i'r awdurdod ddal i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy, a chyfeirio a darparu mynediad at wasanaethau ataliol i gynorthwyo'r unigolyn a'i atal rhag dirywio ymhellach. Mae'n bwysig cofio nad yw cymhwysra'n golygu bod gan yr unigolyn fynediad at gymorth gwahanol, dim ond bod y drefn ar gyfer darparu cymorth o'r fath yn cael ei rheoli gan yr awdurdod lleol.

Y cynllun gofal a chymorth

Bydd yr awdurdod lleol yn datblygu cynllun gofal a chymorth gyda'r oedolyn, os canfuwyd fod ei anghenion yn gymwys.

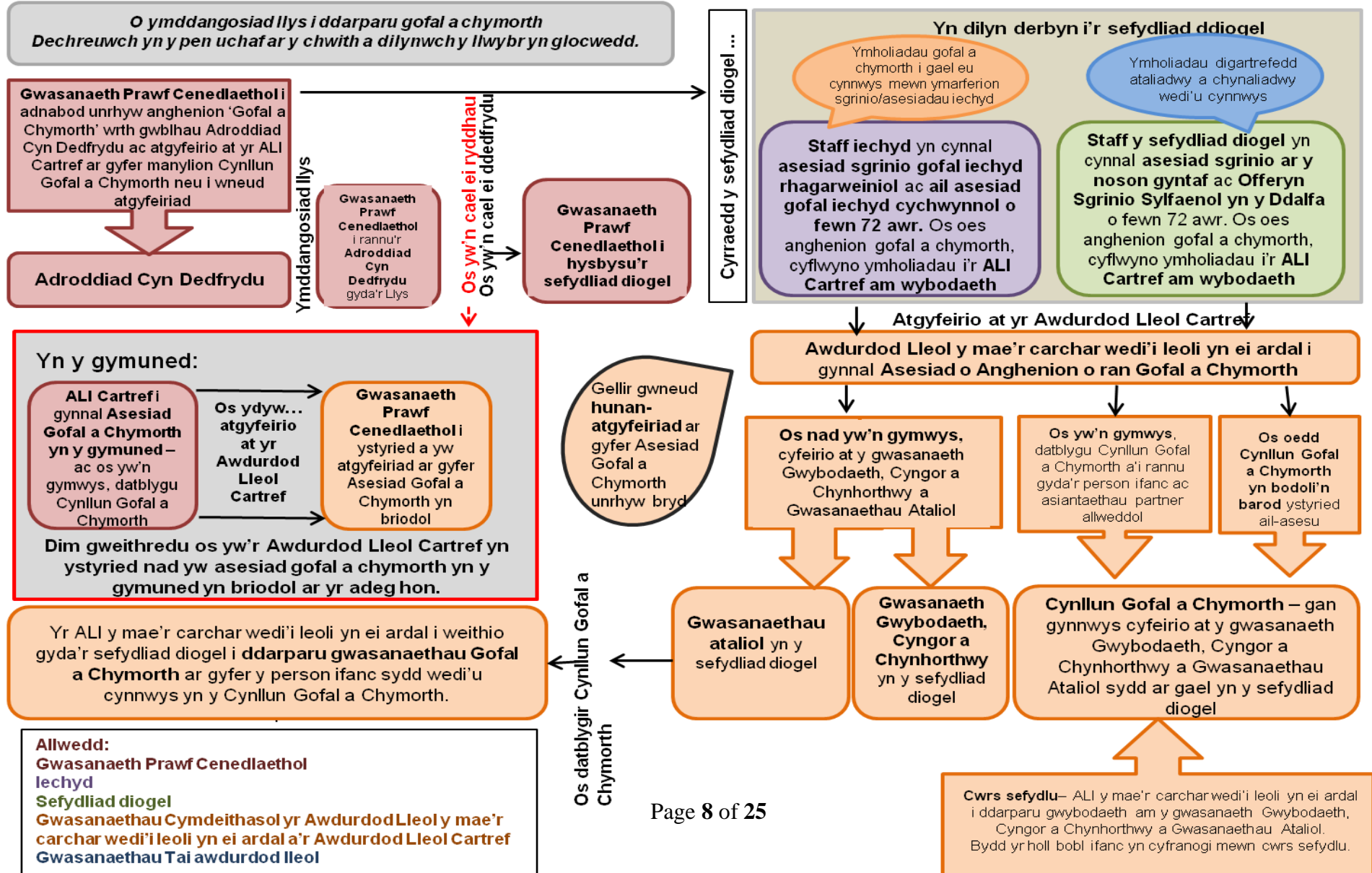
Caiff y gofynion ar gyfer cynlluniau gofal a chymorth eu nodi yn Rheoliadau Gofal a Chymorth (Cynllunio Gofal) (Cymru) 2015, a'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 4 – diwallu anghenion. Mae'r rhain ar gael yma:

<http://www.cgymru.org.uk/rheoliadau-a-codau/?force=2>

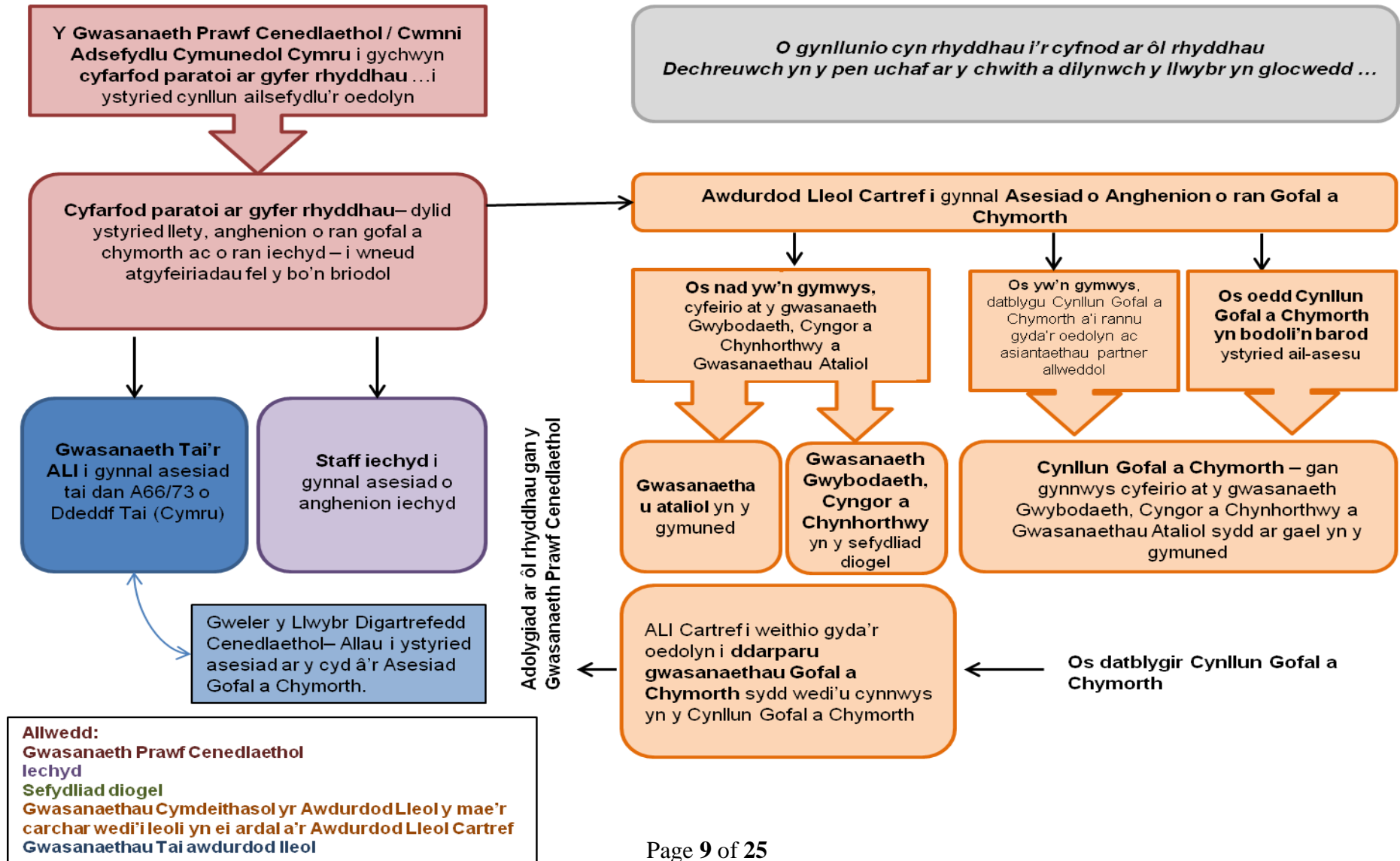
Mae'r diagramau canlynol yn amlinellu'r llwybr ar gyfer:

- A: y rhai sy'n mynd i mewn i sefydliad diogel a thra'u bod yn y ddalfa**
- B: wrth iddynt baratoi i gael eu rhyddhau.**

A: Llwybr Gofal a Chymorth ar gyfer Oedolion mewn sefydliadau diogel

B: Llwybr Gofal a Chymorth ar gyfer Oedolion mewn sefydliadau diogel

Cam y Llys/ Cyn Dedfrydu	Sut	Cyfrifoldeb
<p>Bydd y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol neu Swyddog y Llys yn llunio Adroddiad Cyn Dedfrydu. Mae'r Adroddiad Cyn Dedfrydu yn cynnwys gwybodaeth am drefniadau byw'r oedolyn, ei iechyd, y risg o niwed ac aildroseddu yn ogystal ag unrhyw ymwneud â'r gwasanaethau cymdeithasol.</p> <p>Pan fo'r Adroddiad Cyn Dedfrydu yn cael ei lunio mae'n gyfle i ganfod a oes gan yr oedolyn sy'n disgwyl i gael ei ddedfrydu unrhyw anghenion gofal a chymorth:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efallai fod anghenion gofal a chymorth yr oedolyn yn cael eu diwallu'n barod yn y gymuned trwy gynllun gofal a chymorth neu drwy wasanaethau llesiant ataliol. • Efallai fod yr oedolyn wedi cael ei asesu'n flaenorol ond bod anghenion o ran gofal a chymorth heb gael eu hadnabod • Efallai nad yw'r oedolyn erioed wedi cael asesiad. <p>Dylai'r Adroddiad Cyn Dedfrydu amlygu unrhyw ofal neu gymorth a dderbynnir a, lle y bo'n bosibl, dylai'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol gysylltu â'r awdurdod lleol y bu'r oedolyn yn byw yn ei ardal i gael gwybod beth yw'r sefyllfa bresennol.</p> <p>Hwn hefyd yw'r cyfle cyntaf i ofyn i bobl 18-24 mlwydd oed a ydynt yn bobl sy'n gadael gofal ac i ddogfennu hyn yn yr Adroddiad Cyn Dedfrydu. Caiff cyfrifoldebau awdurdodau lleol mewn perthynas â phobl sy'n gadael gofal eu nodi yn Rhan 6 o'r Ddeddf a'r cod ymarfer cysylltiedig.</p>	<p>Dogfen ar ffurf copi caled yw'r Adroddiad Cyn Dedfrydu a fydd yn cynnwys manylion anghenion gofal a chymorth yr oedolyn a'r ffordd y mae'r rhain yn cael eu diwallu, os oeddent yn hysbys cyn hyn.</p> <p>Bydd yr Adroddiad Cyn Dedfrydu yn darparu gwybodaeth ar gyfer y llys ac yna'n cael ei drosglwyddo i'r sefydliad diogel gyda'r troseddwr os caiff ei ddedfrydu.</p>	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Swyddog y Llys i lunio Adroddiad Cyn Dedfrydu</p> <p>Yr ALI Cartref i gysylltu â'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol i rannu manylion unrhyw anghenion gofal a chymorth sy'n cael eu diwallu.</p>

Canllawiau Atodol i gefnogi'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
 ATODIAD 2 : Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

<p>Nid oes Adroddiad Cyn Dedfrydu yn cael ei lunio ar gyfer pob troseddwr ond lle cânt eu llunio mae gofyniad i lunio'r rhain yn gyflym o fewn y graddfeydd amser a bennir gan y llys. Mewn sefyllfaoedd lle mae anghenion gofal a chymorth yn cael eu diwallu mae'n bwysig bod yr awdurdod lleol y mae'r oedolyn wedi bod yn byw yn ei ardal yn cydweithio gyda'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol i sicrhau bod yr wybodaeth am yr unigolyn ar gael.</p> <p>Dylai awdurdodau lleol ystyried trefnu bod gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy ar gael yn y llys gan fod hyn yn cael ei ystyried yn ffordd werthfawr o gefnogi'r rhai sy'n mynd i'r llys, a'u teuluoedd.</p>		
<p>Ar remand</p>	<p>Sut</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>
<p>Os yw oedolyn yn cael ei roi ar remand gall gael ei dderbyn i'r ddalfa gyda neu heb Adroddiad Cyn Dedfrydu.</p> <p>Bydd cyrraedd y sefydliad diogel yn ysgogi cyfle i sgrinio ar gyfer anghenion gofal a chymorth oedolyn yn union yr un ffordd â throseddwr sydd wedi cael eu dedfrydu.</p>	<p>Bydd oedolion ar remand yn cael eu sgrinio ar gyfer anghenion gofal a chymorth ar yr adeg y cânt eu derbyn yn y sefydliad diogel.</p>	<p>Bydd staff y sefydliad diogel/ gofal iechyd yn sgrinio ar gyfer anghenion gofal a chymorth. Gweler yr adran – adeg derbyn.</p>

Hebrwng oedolion i'r sefydliad diogel	Sut	Cyfrifoldeb
<p>Pa un a yw ar remand ynteu wedi'i ddedfrydu mae'r oedolyn yn cael ei drosglwyddo wedyn i'r sefydliad diogel trwy'r gwasanaeth hebrwng carcharorion. Bydd y gwasanaeth hebrwng yn rhoi'r Cofnod Hebrwng i'r Carchar i'r staff derbyn wrth drosglwyddo'r unigolyn iddynt, a bydd y staff derbyn yn defnyddio'r Cofnod Hebrwng i'r Carchar i amlygu unrhyw bryderon uniongyrchol ynghylch yr unigolyn; gallai hyn gynnwys unrhyw anghenion gofal a chymorth os yw'r rhain yn flaenoriaeth.</p>	<p>Mae'r Cofnod Hebrwng i'r Carchar yn teithio gyda'r oedolyn ac yn cael ei roi i'r staff derbyn pan fo'r unigolyn yn cyrraedd y sefydliad diogel.</p>	<p>Mae staff y sefydliad diogel yn defnyddio'r Cofnod Hebrwng i'r Carchar i ganfod unrhyw anghenion uniongyrchol, gan gynnwys unrhyw anghenion gofal a chymorth taer.</p>
<p>Llwybr digartrefedd i oedolion (cydberthynas)</p> <p>CARREG MILLTIR – cyn y ddalfa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfle i ystyried anghenion tai y rhai sy'n disgwyl i sefyll eu prawf/ disgwyl i gael eu dedfrydu, ac os yw arhosiad yn y ddalfa yn debygol o fygwth y sefyllfa o ran tai gellir cymryd camau rhesymol ar y cam hwn i atal yr unigolion hyn rhag colli eu llety. 	<p>Awdurdodau lleol i sicrhau dull integredig gan y gwasanaethau cymdeithasol a chydweithwyr ym maes tai</p>	<p>ALI Cartref a'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal i gydweithio i ddarparu ymateb cyfannol.</p>

Adeg derbyn i'r ddalfa	Sut	Cyfrifoldeb
<p>NOSON GYNTAF: Bydd staff y carchar yn cwblhau asesiad Sgrinio ar y Noson Gyntaf a bydd staff gofal iechyd yn cwblhau asesiad Sgrinio Gofal Iechyd Rhagarweiniol ar y diwrnod cyntaf yn y ddalfa.</p> <p>Bydd y ddau gyfle sgrinio yma'n galluogi'r rhai sydd wedi'u dedfrydu, a'r rhai sydd ar remand, i gael ystyriaeth i'w hanghenion gofal a chymorth. Bydd yr asesiadau sgrinio hyn yn gyfle i wirio a yw'r oedolyn sy'n mynd i mewn i'r ddalfa:</p> <ul style="list-style-type: none"> eisoës wedi cael cynllun gofal a chymorth; neu yn arddangos anghenion am ofal a chymorth. <p>Os yw'r oedolyn eisoës wedi cael cynllun gofal a chymorth cyn iddo fynd i mewn i'r sefydliad diogel, dylai hyn fod yn hysbys yn barod ac wedi'i ddogfennu yn y Cofnod Hebrwng i'r Carchar a/ neu'r Adroddiad Cyn Dedfrydu, er y dylid defnyddio asesiad sgrinio iechyd rheolaidd a/neu asesiad sgrinio yn y ddalfa i gasglu'r wybodaeth hon.</p> <ul style="list-style-type: none"> Os mai dyna yw'r sefyllfa, a bod yr awdurdod lleol <u>heb fod</u> mewn cysylltiad â'r sefydliad diogel cyn i'r oedolyn gyrraedd, yna dylai'r staff a gwblhaodd yr asesiadau sgrinio ar y noson gyntaf drafod a chytuno pa hyn ohonynt fydd yn cysylltu â'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal ar y diwrnod gwaith nesaf i drafod sut y gellir cyflawni'r cynllun gofal a chymorth tra bo'r oedolyn yn y ddalfa. Rhaid i awdurdodau lleol weithio gyda'r sefydliad diogel a'r timau gofal iechyd i ystyried ffyrdd o ddiwallu unrhyw anghenion taer ar gyfer y noson gyntaf. 	<p>Awdurdodau lleol i ddarparu set o gwestiynau ysgogi y gall staff y sefydliad diogel / staff gofal iechyd eu defnyddio yn ystod yr asesiadau sgrinio hyn i amlygu'r angen i ofyn am asesiad gofal a chymorth.</p>	<p>Bydd staff y cytunwyd arnynt yn y sefydliad diogel yn cysylltu â'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal os oedd gan oedolyn gynllun gofal a chymorth cyn mynd i mewn i'r ddalfa, os nad oes trefniadau i ddiwallu'r anghenion hyn yn eu lle yn barod.</p> <p>Staff y cytunwyd arnynt yn lleol i atgyfeirio oedolyn at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal i gael asesiad gofal a chymorth.</p>

<p>Os yw'r oedolyn heb gynllun gofal a chymorth cyn ei fod yn mynd i mewn i'r sefydliad diogel, bydd yr asesiadau sgrinio ar y noson gyntaf yn rhoi'r cyfle hwnnw i staff y sefydliad diogel / gofal iechyd sgrinio am unrhyw anghenion gofal a chymorth uniongyrchol, ac os credir bod y rhain yn bodoli bydd staff yn cytuno rhyngddynt pa un ohonynt fydd yn gwneud atgyfeiriad at yr awdurdod lleol ar y diwrnod gwaith nesaf.</p>		
<p>Llwybr digartrefedd ar gyfer oedolion (cydberthynas)</p> <p>CARREG MILLTIR – wrth dderbyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd yr Offeryn Sgrinio Sylfaenol yn y Ddalfa - Rhan 1 (o fewn 72 awr) yn nodi unrhyw feysydd risg gan gynnwys risgiau i dai/ llety, i'w gwblhau gan staff y sefydliad diogel – gweler isod • Bydd yr Offeryn Sgrinio Sylfaenol yn y Ddalfa – Rhan 2 (o fewn 5 niwrnod) yn cael ei gwblhau gan Gwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru 	<p>Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru yn cwblhau Rhan 2 o'r Offeryn Sgrinio Sylfaenol yn y Ddalfa ac yn amlygu unrhyw risg i gadw llety. Mae cwblhau hwn yn gyfle pellach i Gwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru ystyried a oes gan yr oedolyn y mae'n ei sgrinio unrhyw anghenion gofal a chymorth ac, os felly, bydd Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru yn dweud wrth staff y carchar / staff gofal iechyd fel bod yr atgyfeiriad hwn yn gallu cael ei wneud at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal.</p>	<p>Yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal i gynnal asesiad gofal a chymorth a chysylltu â'r ALI Cartref os yn briodol i ddarparu ymateb cyfannol.</p>

<p>O FEWN 72 AWR:</p> <p>O fewn 72 awr bydd staff y sefydliad diogel yn cwblhau Offeryn Sgrinio Sylfaenol yn y Ddalfa i amlygu unrhyw risgiau uniongyrchol i'r oedolyn yn y ddalfa.</p> <p>O fewn 72 awr bydd staff gofal iechyd yn cwblhau Ail Asesiad Sgrinio Gofal Iechyd.</p> <p>Mae'r ddau asesiad sgrinio yma'n gyfle i asesu a oes gan yr oedolyn unrhyw anghenion gofal a chymorth. Dylid gofyn cwestiynau yn unol â'r protocol y cytunwyd arno'n lleol, er y cytunwyd yn y mwyafrif o achosion mai staff gofal iechyd fydd yn gofyn cwestiynau yn ystod yr ail asesiad sgrinio gofal iechyd i ganfod anghenion gofal a chymorth unigolyn, i benderfynu a ddylid gwneud atgyfeiriad ar gyfer asesiad gofal a chymorth. Os felly, bydd y staff gofal iechyd yn gwneud yr atgyfeiriad at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal a bydd hwn yn cael ei gofnodi ar System 1.</p> <p>Os yw'r oedolyn eisoës wedi cael cynllun gofal a chymorth cyn iddo fynd i mewn i'r sefydliad diogel dylai hyn fod yn hysbys yn barod a dylai'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal fod wedi gweithredu i ddiwallu anghenion gofal a chymorth yr unigolyn. Os nad dyma'r sefyllfa, a bod yr awdurdod lleol heb fod mewn cysylltiad yna dylai'r staff, ar ôl cwblhau'r asesiadau sgrinio 72 awr, gytuno pa un ohonynt (staff y carchar ynteu'r staff gofal iechyd) fydd yn cysylltu â'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal i drafod sut y gellir cyflawni'r cynllun gofal a chymorth tra bo'r oedolyn yn y ddalfa.</p> <p>Mae adnabod plant i droseddwyr yn bwysig hefyd er mwyn sicrhau bod anghenion gofal a chymorth y plant hyn/ y teulu yn cael ystyriaeth hefyd. Mae</p>	<p>Yn dilyn cwblhau'r ail asesiad sgrinio gofal iechyd bydd atgyfeiriad ar gyfer asesiad gofal a chymorth yn cael ei wneud at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal os credir bod gan yr unigolyn anghenion gofal a chymorth.</p> <p>Staff y sefydliad diogel/ staff gofal iechyd i gytuno'n lleol pa un ohonynt ddylai wneud yr atgyfeiriad hwn at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal a hysbysu'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru ynghylch yr atgyfeiriad hwn.</p>	<p>Protocolau lleol i gael eu sefydlu o ran pa staff y cytunwyd arnynt yn lleol fydd yn gofyn y cwestiynau sgrinio gofal a chymorth a phwy fydd yn gwneud atgyfeiriad at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal ar gyfer asesiad gofal a chymorth os bydd hyn yn ofynnol. Bydd y cytundeb lleol hefyd yn nodi sut i rannu gwybodaeth am unrhyw blant a all fod gan yr oedolyn.</p> <p>Bydd yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal yn rhannu gwybodaeth am</p>
--	---	---

<p>adran 6 – perthnasoedd, ac adran 8 – iechyd a llesiant yn yr Offeryn Sgrinio Sylfaenol yn y Ddalfa yn berthnasol yma. Dylai staff sy'n cwblhau'r asesiad sgrinio gofnodi bodolaeth unrhyw blant a gwneud yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal yn ymwybodol o'r amgylchiadau hyn. Bydd yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal yn ei dro'n gwneud ei swyddog cyfatebol yn yr awdurdod lleol y mae plentyn/plant y troseddwr yn byw yn ei ardal yn ymwybodol o'r sefyllfa. Gall yr ALI Cartref ystyried a oes gan y plant/ teulu unrhyw anghenion o ran gofal a chymorth.</p> <p>[Gall y broses o adnabod plant y troseddwr gael ei chynnal unrhyw bryd yn ystod y llwybr ar gyfer oedolion ond ymddengys mai o fewn 72 awr yw'r amser mwyaf priodol i gofnodi'r wybodaeth hon i ddechrau].</p> <p>Ar ôl cael atgyfeiriad o'r sefydliad diogel bydd yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal yn cynnal asesiad gofal a chymorth i ganfod a oes gan yr unigolyn dan sylw anghenion gofal a chymorth; ac os felly a yw'r rhain yn bodloni'r meini prawf cymhwysra cenedlaethol. Byddir yn gofyn i'r oedolyn roi ei gydysniad i rannu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr asesiad.</p> <p>Bydd angen i'r rhai sy'n cynnal yr asesiad gofal a chymorth ymgynghori â'r Goruchwylydd Troseddwr yn y ddalfa a/ neu'r Rheolwr Troseddwr yn y gymuned i rannu gwybodaeth ac ystyried unrhyw faterion risg o niwed difrifol a allai fod yn berthnasol i asesiad gofal a chymorth.</p> <p>Lle y bo'n bosibl, dylai asesiad gofal a chymorth gael ei gynnal ochr yn ochr ag asesiadau iechyd (e.e. dan Ran 1 o Fesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010) i</p>	<p>Os gwneir atgyfeiriad, a bod plant gan yr oedolyn, dylai'r wybodaeth hon gael ei hamlygu o fewn yr atgyfeiriad er mwyn i'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal allu rhannu'r wybodaeth honno gydag awdurdod lleol cartref y plentyn.</p> <p>Os na wneir atgyfeiriad ond bod plant i'r oedolyn yn cael eu hadnabod dylid rhannu'r wybodaeth hon â'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal er mwyn iddynt allu rhannu'r wybodaeth honno gydag awdurdod lleol cartref y plentyn.</p>	<p>unrhyw plant a all fod gan y troseddwr gyda'r ALI cartref priodol.</p>
--	--	---

<p>hybu integreiddio ac osgoi'r angen i unigolion ailadrodd eu hanghenion iechyd a chymorth wrth sawl gweithiwr proffesiynol gwahanol yn ystod sawl asesiad gwahanol. Bydd cyswllt â'r Uned Rheoli Troseddwyr o fudd o ran rhannu gwybodaeth a chefnogi asesiad cyfannol.</p>		
<p>O FEWN Y 7 NIWRNOD CYNTAF: SEFYDLU</p> <p>Mae'r holl garcharorion yn cyfranogi mewn cwrs sefydlu o fewn eu hwythnos gyntaf yn y ddalfa lle maent yn cael gwybodaeth am eu hawliau a'u hawlogaethau tra'u bod yn y ddalfa.</p> <p>Bydd adnodd y cwrs sefydlu'n cael ei ehangu ym mhob carchar yng Nghymru i gynnwys modiwl ar y system gofal a chymorth a sut y gall unigolion gael mynediad ati tra'u bod mewn sefydliad diogel, h.y. gwybodaeth ynghylch sut i gysylltu â'r Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy a pha wasanaethau ataliol/ cymorth sydd ar gael o fewn y carchar a sut i hunanatgyfeirio ar gyfer asesiad gofal a chymorth tra bo'r oedolyn yn y ddalfa. Mae'n rhaid i'r modiwl gynnwys cyfrifoldebau awdurdodau lleol am bobl sy'n gadael gofal hefyd a'i gwneud yn glir wrth gyfranogwyr beth yw eu hawliau a'u hawlogaethau fel pobl sy'n gadael gofal.</p> <p>Os ma dim ond yn ystod y cwrs sefydlu y caiff anghenion gofal a chymorth eu hadnabod dylai'r oedolyn wneud hunanatgyfeiriad a hwnnw'n cael ei drosglwyddo i'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal (trwy law staff y carchar). Gall hunanatgyfeirio fod yn broses syml y cytunir arni rhwng y partneriaid ac y rhoddir cyhoeddusrwydd iddi'n lleol. Dylai'r broses fod yn hygyrch ac ystyried lefelau llythrennedd cyffredinol o fewn poblogaeth y</p>	<p>Caiff y cwrs sefydlu ei reoli gan staff y sefydliad diogel ond bydd yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal yn darparu deunydd i gefnogi modiwl newydd a fydd yn egluro'r dyletswyddau dan Ddeddf 2014 mewn perthynas â gofal a chymorth.</p> <p>Gall oedolion hunanatgyfeirio ar gyfer asesiad gofal a chymorth unrhyw bryd.</p>	<p>Oedolyn/ staff y sefydliad diogel/ Yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal</p>

Canllawiau Atodol i gefnogi'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
 ATODIAD 2 : Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

<p>carchar. Gellir cynnwys ffurflen hunanatgyfeirio syml ym mhecyn y cwrs sefydlu.</p> <p>Pan fydd yn cael yr atgyfeiriad bydd yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli o fewn ei ardal yn cynnal asesiad gofal a chymorth i ganfod a oes anghenion gofal a chymorth ac os felly a yw'r rhain yn gymwys wrth ystyried y meini prawf cymhwystra.</p> <p>Os caiff yr oedolyn ei ddedfrydu dylai'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal ymgynghori â'r Goruchwylydd Troseddwr yn y ddalfa a/neu'r Rheolwr Troseddwr yn y gymuned i sicrhau y cwblheir asesiad cyfannol sy'n ystyried unrhyw faterion perthnasol o ran risg o niwed difrifol.</p>		
<p>Yn y ddalfa - hygludedd a threfniadau trawsffiniol</p>	<p>Sut</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>
<p>Pan fo oedolyn mewn un sefydliad diogel yn cael ei drosglwyddo i un arall (yn aml ar fyr rybudd) gall fod ganddo anghenion gofal a chymorth y mae angen eu cefnogi yn y sefydliad newydd.</p> <p>Caiff hygludedd a threfniadau trawsffiniol eu nodi yn y cod ymarfer ar Ran 11 a chaiff rôl y llywodraethwr a/neu ei gynrychiolydd ei nodi yn PS1 15/2015 Gofal Cymdeithasol Oedolion.</p> <p><i>Pan fydd oedolyn mewn sefydliad diogel yn croesi ffin awdurdod lleol (nail ai yng Nghymru neu dros y ffin rhwng Cymru a Lloegr), o ganlyniad i drosglwyddiad rhwng carchardai yn ystod ei amser yn y ddalfa neu wrth adsefydlu ar ôl cael ei ryddhau, mae'n bwysig bod y gofal a'r cymorth yn parhau.</i></p> <p><i>Ar ôl cael gwybod gan y sefydliad diogel am y trosglwyddiad neu'r rhyddhau</i></p>	<p>Hygludedd a threfniadau trawsffiniol i gael eu mabwysiadu</p>	<p>Staff y sefydliad diogel/ Yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal</p>

<p><i>sydd ar fin digwydd, bydd yr awdurdod lleol sy'n gyfrifol am ofal a chymorth yr unigolyn yn ystod ei amser yn y ddalfa (yr awdurdod anfon) yn gyfrifol am gysylltu â'r awdurdod lleol y bydd yr unigolyn yn adleoli iddo (yr awdurdod derbyn) cyn gynted â phosibl. Bydd angen i'r ddau awdurdod weithio gyda'i gilydd a rhannu gwybodaeth briodol i sicrhau bod y gofal a'r cymorth yn parhau, hyd nes y bydd yr awdurdod derbyn yn cynnal ailasesiad o anghenion gofal a chymorth yr unigolyn,</i></p> <p><i>Mae'r trefniadau hyn yn cael eu cefnogi gan egwyddorion parhad gofal trawsffiniol yn y Deyrnas Unedig fel y'u hamlinellir yn y cod ymarfer ar gyfer Rhan 4 o'r Ddeddf – Atodiad 2, a bydd cyfrifoldebau'r gwasanaeth carchardai o dan amgylchiadau o'r fath yn cael eu hegluro mewn gwelliant PSI 15/2015 Gofal Cymdeithasol Oedolion.</i></p>		
<p>6 Mis cyn rhyddhau</p>	<p>Sut</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>
<p>Dylai troseddwr sy'n gymwys ar gyfer MAPPA gael eu hatgyfeirio at y broses MAPPA 6 mis cyn eu rhyddhau.</p> <p>Mae gan awdurdodau lleol ddyletswydd i gydweithredu â MAPPA ac felly byddai disgwyl i'r unigolion sy'n gyfrifol am asesu'r anghenion gofal a chymorth a datblygu cynllun gofal a chymorth, os bydd un yn briodol, wneud hynny gan ymgynghori â MAPPA mewn achosion perthnasol, gan ystyried y cynllun rheoli risgiau amlasiantaethol.</p> <p>Mae hyn yn arbennig o bwysig i oedolion sy'n dod i sylw fel oedolion risg uchel neu risg uchel iawn o niwed difrifol gan y byddai angen i'r risg sy'n gysylltiedig â hwy gael ei ystyried mewn unrhyw gynllun gofal a chymorth, i sicrhau bod y risg yn gallu cael ei reoli'n briodol.</p>		<p>Yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal/MAPPA</p>

Canllawiau Atodol i gefnogi'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
 ATODIAD 2 : Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

Gwaith 12 wythnos cyn rhyddhau	Sut	Cyfrifoldeb
<p>12 wythnos cyn rhyddhau bydd y trefniadau <i>Trwy'r Gât</i> yn golygu y bydd oedolyn yn trosglwyddo i'w garchar ailgartrefu (carchar o fewn yr ardal awdurdod lleol y bydd yn ailsefydlu ynddi pan fydd yn cael ei ryddhau, neu mor agos ati â phosibl).</p> <p>Bydd Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru yn adolygu cynllun ailsefydlu'r oedolyn 12 wythnos cyn ei ryddhau, gan gynnwys unrhyw anghenion o ran llety. Bydd yr adolygiad hwn yn ysgogi cyfle i Gwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru ystyried anghenion gofal a chymorth yr unigolyn pan fydd yn cael ei ryddhau, sy'n arbennig o debygol os oedd gan yr oedolyn gynllun gofal a chymorth tra'r oedd yn y ddalfa.</p> <p>Caiff hygludedd a threfniadau trawsffiniol eu nodi yn y cod ymarfer ar gyfer Rhan 11 a chaiff rôl y llywodraethwr a/neu ei gynrychiolydd ei nodi yn PS1 15/2015 Gofal Cymdeithasol Oedolion.</p> <p>Os na fu gan oedolyn gynllun gofal a chymorth tra'r oedd yn y ddalfa yna bydd yr adolygiad o'r cynllun ailsefydlu'n dal i roi cyfle i Gwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru ofyn am asesiad gofal a chymorth ar gyfer yr unigolyn pan fydd yn cael ei ryddhau.</p> <p>Os yw'r oedolyn yn debygol o ddod yn ofalwr, neu o barhau â dyletswyddau gofalu pan fydd yn cael ei ryddhau o'r ddalfa, bydd angen i'r awdurdod lleol ystyried ei anghenion cymorth.</p> <p>Dylai oedolion gael eu hysbysu ynghylch y Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy a sut i gysylltu â'r gwasanaeth o fewn yr ardal y byddant yn</p>	<p>Y sefydliad diogel i gysylltu â'r ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal, a fydd yn ei dro'n cysylltu â'r ALI Cartref i drefnu i gyflawni'r cynllun gofal a chymorth pan fydd yr unigolyn yn cael ei ryddhau nes gellir cwblhau ailasesiad.</p> <p>Gall Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru ofyn am asesiad gofal a chymorth ar gyfer yr oedolyn gan yr ALI Cartref, cyn gynted â bod yr ardal ailsefydlu'n hysbys.</p>	<p>Y sefydliad diogel/ yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal/yr ALI Cartref</p> <p>Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru/ yr ALI Cartref</p>

Canllawiau Atodol i gefnogi'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
 ATODIAD 2 : Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

<p>aillsefydlu ynnddi. Dylai fod gan oedolion ddull o gysylltu â'r gwasanaeth hwn naill ai trwy hunanatgyfeiriad cyn neu ar ôl rhyddhau, neu ddefnyddio atgyfeiriad gan staff arall sy'n gweithio gyda hwy cyn iddynt gael eu rhyddhau. Y bwriad yw rhoi anogaeth i fod yn rhagweithiol wrth gynllunio ar gyfer eu hailsefydlu ac i awdurdodau lleol fod yn fwy rhagweithiol wrth ystyried eu hanghenion.</p> <p>Os oedd yr oedolyn dan ofal y Tîm mewnofal Iechyd Meddwl Cymunedol, byddai trefniadau'n cael eu gwneud i drosglwyddo'r oedolyn i'r Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol sy'n gweithio yn y gymuned.</p>		
<p>Llwybr digartrefedd ar gyfer oedolion (cydberthynas)</p> <p>CARREG FILLTIR – 12 wythnos cyn rhyddhau</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'n ofynnol i'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru adolygu cynllun aillsefydlu unigol y carcharor 12 wythnos cyn ei ryddhau a fyddai hefyd yn golygu adolygu anghenion y carcharor o ran llety. 	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol i adolygu anghenion tai a gwneud atgyfeiriad at yr ALI Cartref fel y bo angen.</p>	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru</p>
<p>Staff gofal iechyd i hwyluso'r broses o (ail)gofrestru gyda gwasanaethau iechyd a/neu gael mynediad at wasanaethau iechyd megis y feddygfa deulu leol a thimau iechyd meddwl cymunedol i helpu i hwyluso darpariaeth iechyd a gofal cymdeithasol integredig.</p> <p>Mae hyn yn gyfle pellach i ystyried anghenion gofal a chymorth oedolyn, boed er mwyn mynd i'r afael â'i anghenion tra'i fod yn y ddalfa neu i ofyn am asesiad gofal a chymorth ar gyfer yr unigolyn pan gaiff ei ryddhau.</p> <p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru</p>	<p>Gall staff gofal iechyd atgyfeirio at yr ALI y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal ar gyfer asesiad o'r anghenion gofal a chymorth tra bo'r unigolyn yn y ddalfa.</p> <p>Staff gofal iechyd i atgyfeirio</p>	<p>Staff gofal iechyd/ Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru</p>

<p>fydd prif gydgyssylltydd cynllun ailsefydlu'r unigolyn. Mae trefniadau ailsefydlu ffurfiol <i>Through the Gate</i> yn rhoi cyfle delfrydol i awdurdodau lleol gydweithio gyda'r Cwmni Adsefydlu Cymunedol, a lle bo'n briodol y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol, i ystyried unrhyw anghenion gofal a chymorth a chynllunio ar gyfer rhyddhau.</p>	<p>at y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru i wneud atgyfeiriad at yr ALL Cartref ar gyfer asesiad gofal a chymorth ar ôl rhyddhau.</p>	
<p>Llwybr digartrefedd ar gyfer oedolion (cydberthynas)</p> <p>CARREG FILLTIR – 66 diwrnod cyn rhyddhau</p> <ul style="list-style-type: none"> Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru i wneud adolygiad beirniadol o lety ac os yw'r sefyllfa heb ei datrys, byddant yn gwneud atgyfeiriad at yr awdurdod lleol perthnasol i ysgogi asesiad tai dan A62 o'r Ddeddf Tai (Cymru). Bydd yr atgyfeiriad hwn yn defnyddio'r Ffurflen Gais Anghenion Tai Carcharor. 	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru i wneud atgyfeiriad ar gyfer Asesiad Tai</p>	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru</p>
<p>7 niwrnod cyn rhyddhau</p>	<p>Sut</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>
<p>Os oes cynllun gofal a chymorth eisoes yn ei le ar gyfer yr unigolyn mae'n rhaid bod yr ALL y mae'r carchar wedi'i leoli yn ei ardal wedi cysylltu â'r ALL Cartref i anfon copi o'r cynllun gofal a chymorth atynt cyn y dyddiad rhyddhau / trosglwyddo.</p> <p>Mae'n rhaid i'r ALL Cartref gyttuno sut y bydd yr anghenion hyn yn cael eu diwallu pan fydd yr unigolyn yn cael ei ryddhau a/neu i gynnal ei asesiad ei hun o anghenion gofal a chymorth yr unigolyn. Dylai hyn fod wedi cael ei ysgogi 12 wythnos cyn iddo gael ei ryddhau.</p> <p>Os nad oes cynllun gofal a chymorth yn bodoli ond bod naill ai'r oedolyn ei</p>		

<p>hun, neu'r rhai sy'n gweithio gydag ef ar gynllunio ar gyfer ailsefydlu, yn credu y bydd anghenion gofal a chymorth pan fydd yn cael ei ryddhau, gellir gwneud hunanatgyfeiriad neu atgyfeiriad gan ymarferwyr at yr ALI Cartref lle mae'r oedolyn yn bwriadu ailsefydlu. Bydd yr ALI Cartref yn trefnu bod asesiad gofal a chymorth yn cael ei gwblhau.</p> <p>Y darparwyr gofal iechyd sy'n gyfrifol am gynllunio gofal parhaus ar gyfer gofal iechyd oedolion.</p>		
<p>Llwybr digartrefedd ar gyfer oedolion (cydberthynas)</p> <p>CARREG FILLTIR – 7 niwrnod cyn rhyddhau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adolygu pa un a oes llety addas ar gael pan fydd yn cael ei ryddhau; os nad oes, ystyried statws yr ymgeisydd o ran bod ag angen blaenoriaethol i ddarparu llety interim pan fydd yn cael ei ryddhau. 	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru i gysylltu â Gwasanaethau Tai'r ALI Cartref i gadarnhau'r trefniadau</p>	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru/ yr ALI Cartref</p>
<p>Y diwrnod rhyddhau</p>	<p>Sut</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>
<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru i oruchwylio bod yr ailsefydlu cychwynnol yn digwydd ar y diwrnod rhyddhau a chydgysylltu'r asiantaethau sy'n rhoi cymorth i sicrhau bod materion yn cael eu datrys yn gyflym ac yn bragmatig.</p> <p>Lle y bo'n briodol, efallai y bydd asesiad gofal a chymorth wedi cael ei gwblhau'n barod a phenderfyniad wedi cael ei wneud ar ôl ystyried a yw anghenion yr oedolyn yn gymwys ynteu'n anghymwys.</p> <p>Os yw unrhyw anghenion gofal a chymorth yn gymwys bydd angen cynllun gofal a chymorth. Bydd hwn yn dogfennu pa ofal a chymorth fydd yn cael eu</p>	<p>Bydd yr ALI Cartref eisoes wedi cwblhau asesiad gofal a chymorth cyn i'r oedolyn gael ei ryddhau neu bydd yn ceisio gwneud hynny mor gynnar â phosibl ar ôl iddo gael ei ryddhau.</p> <p>Mae'r diwrnod rhyddhau'n gyfle pellach i'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni</p>	<p>Yr ALI Cartref/ Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cenedlaethol Cymru</p>

<p>darparu ar gyfer y troseddwr sy'n oedolyn yn y gymuned a chan bwy. Dylai fod trafodaeth ac ymgynghoriad â'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru yn y gymuned a/neu yn y ddalfa i sicrhau bod asesiad cyfannol yn cael ei gwblhau ac y bydd yn ystyried unrhyw faterion perthnasol o ran risg o niwed difrifol.</p> <p>Ar gyfer unrhyw anghenion o ran gofal a chymorth yr ystyrir nad ydynt yn gymwys mae'n rhaid i'r awdurdod lleol ddal i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chynorthwy a gwasanaethau ataliol i gynorthwyo'r oedolyn ac i'w atal rhag dirywio ymhellach. Elfen allweddol o'r asesiad yw adeiladu ar gryfderau a galluoedd yr unigolyn ei hun trwy fynediad at rwydweithiau cymorth presennol neu fudiadau yn y trydydd sector sy'n gweithio gyda'r unigolyn yn awr ac unwaith y bydd yn cael ei ryddhau. Lle nad yw proses ryddhau wedi'i chynllunio wedi caniatáu i asesiad gofal a chymorth gael ei gwblhau cyn rhyddhau, dylai'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru atgyfeirio at yr ALI Cartref er mwyn i asesiad gofal a chymorth gael ei gynnal lle maent yn credu y gall fod gan yr oedolyn anghenion gofal a chymorth cyn gynted â phosibl wedi iddo gael ei ryddhau.</p>	<p>Adsefydlu Cymunedol Cymru ofyn am asesiad gofal a chymorth gan yr ALI Cartref os ydynt yn credu bod gan oedolyn sy'n cael ei ryddhau anghenion gofal a chymorth.</p>	
<p>Llwybr digartrefedd ar gyfer oedolion (cydberthynas)</p> <p>CARREG FILLTIR – Y diwrnod rhyddhau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gall yr ALI Cartref barhau i ddarparu dyletswyddau atal a dyletswyddau lliniaru dan y Ddeddf Tai os na ddaethpwyd o hyd i unrhyw lety cyn rhyddhau'r unigolyn, ac • Os oes rheswm dros gredu bod yr oedolyn mewn un o'r categorïau angen blaenoriaethol mae gan yr awdurdod ddyletswydd i ddarparu llety interim pan fydd yn cael ei ryddhau. 	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol</p>	<p>Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru/ Yr ALI Cartref</p>

Canllawiau Atodol i gefnogi'r cod ymarfer ar gyfer Rhan 11, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
 ATODIAD 2 : Llwybr Gofal a Chymorth Cenedlaethol ar gyfer oedolion mewn sefydliadau diogel

Ar ôl rhyddhau	Sut	Cyfrifoldeb
<p>Gall anghenion gofal a chymorth ddatblygu unrhyw bryd a gall oedolyn elwa o gael asesiad gofal a chymorth unwaith y mae wedi ailsefydlu yn y gymuned, hyd yn oed os na fu angen gofal a chymorth arno yn y gorffennol.</p> <p>Wrth oruchwylio'r oedolyn dylai'r Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru barhau i ystyried anghenion yr oedolyn am ofal a chymorth ac atgyfeirio'r troseddwr sy'n oedolyn at yr ALI Cartref i gael asesiad gofal a chymorth os yw'n credu bod gan yr oedolyn anghenion gofal a chymorth.</p> <p>Dylid hysbysu'r oedolyn y gall hunanatgyfeirio at y Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chynhorthwy yn y gymuned a dylid rhoi rhif cyswllt iddo.</p>	<p>Bydd y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru yn parhau i ystyried anghenion yr oedolyn tra bo'r oedolyn dan oruchwyliaeth. Gall y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru wneud yr atgyfeiriad at yr ALI Cartref ar ran yr oedolyn, neu gall yr oedolyn hunanatgyfeirio ar gyfer asesiad gofal a chymorth unrhyw bryd.</p>	<p>Cwmni Adsefydlu Cymunedol Cymru/ Y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol/ Yr ALI Cartref</p>